Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

LAUSUNTO

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
25.2.2022

Dnro/Dnr
TRAFICOM/85335/03.03.01/2022

Viite/Referens
Lausuntopyyntönne 24.2.2022; U 16/2022 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi, asetuksen (EU) 2021/1153 ja asetuksen (EU) 913/2010 muuttamisesta ja asetuksen (EU) 1315/2013 kumoamisesta (U 16/2022 vp)

Liikenne- ja viestintävirasto tukee u-kirjeessä esitettyjä keskeisiä tavoitteita ja toimenpiteitä.

Liikenne- ja viestintävirasto tukee asetusehdotuksen yleisiä tavoitteita koskien liikenneverkon ympäristöystävällisyyden, tehokkuuden ja resilienssin kehittämistä. Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä, että Euroopan laajuista liikenneverkkoa (TEN-T) kehitetään, jotta Suomen ja koko EU:n kilpailukyky sekä ulkomaankaupan kannalta tärkeät yhteydet turvataan.

Liikenne- viestintävirasto toteaa, että asetusehdotuksen sisältämät Euroopan laajuista liikenneverkkoa (TEN-T) koskevat vaatimukset ovat osittain korkeat Suomen näkökulmasta. Liikenne- ja viestintävirasto pitää hyvänä, että asetusehdotus pitää sisällään mahdollisuuden hakea poikkeuksia TEN-T-verkkoa koskevien laatuvaatimusten toteuttamiseen, jotta voidaan huomioida Suomen erityispiirteet (ohuet liikenne- ja kuljetusvirrat sekä pitkät etäisyydet ja harvaan asuttu maa). Liikenne- viestintävirasto toteaa, että kaupalliset perusteet ja niiden edellyttämä riittävä kysyntä tulisi huomioida paremmin TEN-T asetusehdotuksen vaatimuksissa (esimerkiksi raskaan liikenteen pysäköintialueet ja rahtiterminaalit).

Liikenne- viestintävirasto tukee asetusehdotuksessa esitettyä jaottelua ydinverkkoon, laajennettuun ydinverkkoon ja kattavaan verkkoon. Suomen Verkkojen Eurooppa (CEF) rahoitussaannon kasvattamisen näkökulmasta on tärkeää, että hankeyhtiöiden suunnittelemat oikoratalinjaukset on sisällytetty laajennettuun ydinverkkoon. Asetusehdotuksessa kaupunkisolmukohtien määrä nousee Suomessa nykyisestä kahdesta seitsemään, mitä voidaan pitää positiivisena asiana. Kaupunkisolmukohtien määrän nosto todennäköisesti lisää uusien potentiaalisten CEF-hankkeiden määrää Suomessa. Kaupunkisolmukohdille tulee asetusehdotuksen myötä uusia velvoitteita, joiden toteuttamiseen tulisi osoittaa myös CEF-rahoitusta.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä Suomen merikuljetusten turvaamista ja toimintaympäristön kehittämistä asetusuudistuksen valmistelussa, koska suurin osa Suomen ulkomaankaupan tavarakuljetuksista on merikuljetuksia. Liikenne- ja viestintävirasto pitää hyvänä, että asetusehdotuksessa uusina satamina on nostettu TEN-T-verkolle Tornion ja Inkoon merisatamat sekä Lappeenrannan ja Joensuun sisävesisatamat. Liikenne- ja viestintävirasto jakaa näkemyksen, että nykyistä satamaverkkoa ei pitäisi supistaa Suomessa ja satamaverkon laajentamiseen tulisi vaikuttaa aktiivisesti.

Liikenne- viestintävirasto pitää positiivisena, että lentoasemaverkosto ei ole supistunut Suomen osalta.

Liikenne- viestintävirasto toteaa, että TEN-T-politiikan ja kansallisen väyläpolitiikan nykyistä parempi yhteensovittaminen on perusteltua yleisellä tasolla. Eurooppalaisten liikennekäytävien koordinaattorien roolin kasvattaminen ja kansallisten suunnitelmien etukäteisnotifiointi komissiolle ei saisi aiheuttaa kuitenkaan liikaa hallinollista taakkaa tai vaikeuttaa kansallista valmistelua. Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan on tärkeää pyrkiä yhteen sovittamaan asetusehdotuksen vaatimukset Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteisiin, linjauksiin ja toimenpiteisiin.

Jarkko Saarimäki
ylijohtaja, Liikennejärjestelmäpalvelut

Atte Melasniemi
johtava asiantuntija